A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2011. június 9.*

A C-361/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d'État (Belgium) a Bírósághoz 2010. július 19-én érkezett, 2010. július 9-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Intercommunale Intermosane SCRL**,

a **Fédération de l'industrie et du gaz**

és

az **État belge**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: D. Šváby tanácselnök, R. Silva de Lapuerta (előadó) és G. Arestis bírák

* Az eljárás nyelve: francia.

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Intercommunale Intermosane SCRL képviseletében J. Bourtembourg ügyvéd,

– a belga kormány képviseletében J.-C. Halleux és T. Materne, meghatalmazotti minőségben,

– az Osztrák Köztársaság képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Patakia és G. Zavvos, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás13. fejezet, 21. kötet, 8. o.) módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 204., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás13. fejezet, 20. kötet, 337. o.; a továbbiakban 98/34 irányelv) 1. és 8. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet az Intercommunale Intermosane SCRL és a Fédération de l'industrie et du gaz közhasznú társaság, valamint az État belge között bizonyos régi, munkahelyi elektromos létesítményekre vonatkozó minimális biztonsági előírásokat érintő szabályozás tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

3 A 98/34 irányelv 1. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

1. »termék«: minden iparilag előállított termék és mezőgazdasági termék, beleértve a haltermékeket is;

[…]

3. »műszaki leírás«: egy dokumentumban szereplő részletes leírás, amely egy termék előírt tulajdonságait határozza meg, ilyen például a minőségi színvonal, a teljesítmény, a biztonság vagy a méretek, beleértve a termékre alkalmazandó olyan követelményeket, mint a termék megnevezése, a terminológia, a jelképek, a vizsgálat és a vizsgálati módszerek, a csomagolás, a jelölés vagy címkézés és a megfelelőségértékelési eljárások.

[…]

4. »egyéb követelmények«: a műszaki leíráson kívüli egyéb olyan követelmény, amelyet a termékre különösen a fogyasztók vagy a környezet védelme céljából írnak elő, és amely befolyásolja a termék forgalomba hozatal utáni életciklusát, ilyen

követelmény például a használat, az újrafeldolgozás, az újrafelhasználás vagy hulladékkezelés feltételei, ha ezek a feltételek jelentősen befolyásolhatják a termék összetételét vagy természetét, valamint értékesítését;

[…]

11. »műszaki szabály«: műszaki leírások és más követelmények vagy szolgáltatásra vonatkozó szabályok, beleértve a vonatkozó közigazgatási rendelkezéseket is, amelyek betartása az értékesítés, a szolgáltatásnyújtás, valamely szolgáltató létrehozása vagy a valamely tagállamban vagy annak nagyobb részén történő használat esetén *de jure* vagy *de facto* kötelező, valamint a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései, kivéve a 10. cikkben foglaltakat, amelyek megtiltják valamely termék gyártását, behozatalát, értékesítését vagy használatát, vagy valamely szolgáltatás nyújtását vagy használatát, illetve valamely szolgáltató létrehozását.

[…]

[…]

Ezen irányelv nem vonatkozik azokra az intézkedésekre, amelyeket a tagállamok a Szerződés alapján a termékeket használó személyek, különösen a munkavállalók védelme szempontjából szükségesnek ítélnek, amennyiben ezek az intézkedések nincsenek hatással a termékekre."

4 A 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen szól:

„A 10. cikkre is figyelemmel a tagállamok azonnal közölnek a Bizottsággal minden műszakiszabály-tervezetet, kivéve ha az csak egy nemzetközi vagy európai szabvány

teljes szövegét ülteti át, ebben az esetben a megfelelő szabványra történő hivatkozás is elegendő; a Bizottságot egy közleményben a szabály elfogadása szükségességének indokairól is tájékoztatni kell, amennyiben ezek nem derülnek ki már a tervezetből is."

A nemzeti szabályozás

5 A bizonyos régi, munkahelyi elektromos létesítményekre vonatkozó minimális biztonsági előírásokról szóló, 2008. június 2-i királyi rendelet (a Moniteur belge 2008. június 19-i száma, 31631. o.; a továbbiakban: királyi rendelet) 8–13. cikke szerint:

„8. cikk

Az elektromos létesítményeket úgy kell létrehozni, hogy a munkavállalók védettek legyenek a közvetlen és közvetett érintkezésből eredő kockázatok, a többek között a szigetelés hiányából, a működtetésből és a légköri befolyásokból eredő túlnyomások hatásai, az égési sérülések és más egészségügyi kockázatok ellen, valamint az elektromosság használatából eredő nem elektromos kockázatok ellen.

Amennyiben a tervezés során tett intézkedések vagy együttes védelmi intézkedések útján nem tűnik lehetségesnek a fenti kockázatok kizárása, az e létesítményekhez való hozzáférést kizárólag azon munkavállalók számára kell fenntartani, akik rendelkeznek az [elektromos létesítményekről szóló általános rendelet] 47. cikkében meghatározott BA4 vagy BA5 jelzésű képesítéssel.

9. cikk

Az elektromos létesítményeket úgy kell létrehozni, hogy elkerülhetők legyenek

1. az ívek és a veszélyes felületi hőmérsékletek;

2. a túlmelegedés, tűz és robbanás.

10. cikk

1. § Minden áramkört legalább egy biztonsági berendezés véd, amely megszakítja a túlterhelt áramot, mielőtt a szigetelést, a kapcsolásokat, a vezetőt vagy a környezetet károsító felmelegedés bekövetkezhet.

Minden áramkört olyan biztonsági berendezés véd, amely megszakítja a rövidzárlatos áramot, mielőtt kialakulnának a veszélyes hatások.

2. § Az 1. § rendelkezéseitől eltérően, nem kötelező egyes áramköröknek a túlzott áramerősség elleni védelme, amennyiben a[z elektromos létesítményekről szóló általános rendelet] 119., 123. és 126. cikk[é]ben foglalt feltételeket és részletes szabályokat tiszteletben tartják.

11. cikk

1. § A nem feszültség alatti munkák végzése érdekében lehetővé kell tenni az elektromos létesítmény vagy az egyes áramkörök biztonságos és megbízható felosztását.

2. § A működés vezérlését biztonságos és megbízható módon kell ellátni.

3. § A feszültség csökkenéseinek, megszűnésének és újbóli megjelenésének hatásai nem veszélyeztethetik a munkavállalók biztonságát.

12. cikk

Az elektromos létesítményt oly módon gyártott elektromos eszközökkel kell létrehozni, amely a megfelelő üzembe helyezés és karbantartás, valamint a célnak megfelelő használat esetén nem veszélyezteti a személyek biztonságát.

Adott esetben az eszközöknek meg kell felelniük a vonatkozó közösségi irányelveket átültető rendeletek rendelkezéseinek.

13. cikk

A felhasznált elektromos eszközöknek a szerkezetük vagy a kiegészítő védelem révén meg kell felelniük a külső hatásoknak és a jelenlegi vagy az ésszerűen előrelátható használati feltételeknek."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

6 Az alapeljárás felperesei a kérdést előterjesztő bírósághoz 2008. augusztus 18-án benyújtott keresetlevelükben a királyi rendelet megsemmisítését kérték.

7 Az alapeljárás felperesei keresetük alátámasztására többek között a 98/34 irányelv megsértésére hivatkoznak azzal az indokkal, hogy a királyi rendelet olyan műszaki szabályokat tartalmaz, amelyek tervezetét ezen irányelv 8. cikke alapján közölni kellett volna a Bizottsággal.

8 Ilyen körülmények között a Conseil d'État úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1) Az olyan nemzeti rendelkezések, mint a […] királyi rendelet 8–13. cikke, amelyek a munkavállalók biztonságának biztosítása érdekében követelményeket írnak elő az elektromos létesítmények létrehozására, az elektromos eszközök gyártására és ezen eszközök biztonságára vonatkozóan, a [98/34] irányelv 1. cikkének 11. pontja

értelmében vett olyan műszaki szabályoknak minősülnek-e, amelyek tervezeteit ugyanezen irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében be kell jelenteni?

2) Az olyan nemzeti rendelkezések, mint a […] királyi rendelet 8–13. cikke, a [98/34] irányelv 1. cikkének vége értelmében olyan intézkedéseknek minősülnek-e, amelyeket a tagállamok a termékeket használó személyek, különösen a munkavállalók védelme szempontjából szükségesnek ítélnek, és amelyek nincsenek hatással a termékekre?".

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

9 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, az e rendelkezés értelmében vett olyan műszaki szabálynak minősül, amelynek tervezeteit ezen irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében be kell jelenteni.

10 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 98/34 irányelv a megelőző ellenőrzés révén az áruk szabad mozgásának biztosítására irányul, amely az Európai Unió egyik alapja, és ez az ellenőrzés hasznos abban az esetben, amikor az irányelv hatálya alá tartozó műszaki szabályok akadályozzák a tagállamok közötti kereskedelmet, mivel az ilyen akadály csak akkor fogadható el, ha a közérdek feltétlenül

érvényesítendő követelményei teszik szükségessé (lásd a C-194/94. sz. CIA Security International ügyben 1996. április 30-án hozott ítélet [EBHT 1996., I-2201. o.] 40. és 48. pontját, valamint a C-303/04. sz. Lidl Italia ügyben 2005. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-7865. o.] 22. pontját).

11 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat értelmében a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontja alapján a „műszaki szabály" fogalma három kategóriára osztható: az első az ezen irányelv 1. cikkének 3. pontja szerinti „műszaki leírás", a második az említett irányelv 1. cikkének 4. pontjában meghatározott „egyéb követelmények", a harmadik pedig valamely termék gyártásának, behozatalának, értékesítésének vagy használatának tilalma, amelyre ugyanezen irányelv 1. cikkének 11. pontja hivatkozik (lásd a C-267/03. sz. Lindberg-ügyben 2005. április 21-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-3247. o.] 54. pontját és a C-20/05. sz. Schwibbert-ügyben 2007. november 8-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-9447. o.] 34. pontját).

12 Feltételezve, hogy az alapeljárásban szereplő elektromos létesítmények a 98/34 irányelv 1. cikkének 1. pontja értelmében vett „terméknek" minősülnek, meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezések beletartoznak-e e három kategória valamelyikébe.

13 E tekintetben elsőként elegendő azt megállapítani, hogy e rendelkezések nem tartoznak a műszaki szabályoknak a 98/34 irányelv 1. cikke 11. pontjában foglalt harmadik kategóriájába, mivel nem tartalmaznak az e rendelkezés értelmében vett, valamely termék gyártására, behozatalára, értékesítésre vagy használatára vonatkozó tilalmat.

14 Másodszor meg kell vizsgálni, hogy az alapeljárásban szereplő nemzeti rendelkezések a műszaki szabályoknak a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontjában foglalt első kategóriájába, vagyis a „műszaki leírás" fogalmába tartoznak-e.

15 Az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy ezen, az említett 1. cikk (3) bekezdésében meghatározott fogalom előfeltételezi, hogy a nemzeti intézkedés kifejezetten a termékre vagy annak csomagolására vonatkozik, és ennélfogva meghatározza a termék valamely megkövetelt jellemzőjét (lásd a fent hivatkozott Schwibbert-ügyben hozott ítélet 35. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

16 Az alapeljárásban szereplő nemzeti rendelkezéseket illetően meg kell állapítani, hogy a bizonyos elektromos létesítmények létrehozására vonatkozó, e rendelkezésekben megfogalmazott minimális előírások célja e létesítmények biztonságosságának az azokat használó munkavállalók védelme érdekében való biztosítása.

17 Márpedig meg kell állapítani, hogy e minimális előírások a biztonság és a védelem általános követelményeit és céljait tartalmazzák, anélkül hogy kifejezetten az érintett termékre vagy annak csomagolására vonatkoznának, és ennélfogva nem határozzák meg e termék jellemzőit.

18 Következésképpen az alapeljárásban szereplő nemzeti rendelkezések nem tartalmaznak a 98/34 irányelv értelmében vett műszaki leírásokat.

19 Harmadszor meg kell vizsgálni, hogy e rendelkezések a műszaki szabályoknak a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontjában foglalt második kategóriájába, vagyis az „egyéb követelmények” fogalmába tartoznak-e.

20 Az ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy az említett rendelkezések szerinti minimális előírások a 98/34 irányelv 1. cikke 4. pontjának értelmében vett „egyéb követelményeknek” minősülhessenek, olyan „feltételeket” kell jelenteniük, amelyek jelentős módon befolyásolhatják az érintett termék összetételét, természetét vagy értékesítését (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Lindberg-ügyben hozott ítélet 72. pontját).

21 Márpedig az említett előírások, általános jellegükre tekintettel, nem jelenthetnek ilyen feltételeket, következésképpen nem minősülhetnek az említett 1. cikk 4. pontja értelmében vett „egyéb követelményeknek" sem.

22 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, nem minősül az e rendelkezés értelmében vett olyan műszaki szabálynak, amelynek tervezeteit ezen irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében be kell jelenteni.

A második kérdésről

23 Az első kérdésre adott válaszra figyelemmel a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

24 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

Az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének 11. pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, nem minősül az e rendelkezés értelmében vett olyan műszaki szabálynak, amelynek tervezeteit ezen irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében be kell jelenteni.

Aláírások